

DECIZIE

05 octombrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul: Iulia Sîrcu
Judecătorii : Valentina Clevadi, Ion Druță,
Nicolae Craiu, Iurie Bejenaru

examinând recursurile declarate de către Întreprinderea de Stat Compania Aeriană „Air Moldova” și Societatea cu răspundere limitată „Solei Turism”,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Lilian Căpățînă, Manuela Căpățînă, Nicoleta Căpățînă, Julieta Căpățînă și Sofia Căpățînă împotriva Întreprinderii de Stat Compania Aeriană „Air Moldova” cu privire la repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 martie 2016, prin care a fost admis apelul declarat de avocatul Grigorii Mazarenco în interesele lui Lilian Căpățînă, Manuela Căpățînă, Nicoleta Căpățînă, Julieta Căpățînă și Sofia Căpățînă, casată hotărîrea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 15 martie 2015 și emisă o nouă hotărîre de admitere parțială a acțiunii,

c o n s t a t ă:

La 27 martie 2015, avocatul Grigorii Mazarenco în interesele lui Lilian Căpățînă, Manuela Căpățînă, Nicoleta Căpățînă, Julieta Căpățînă și Sofia Căpățînă a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Întreprinderii de Stat Compania Aeriană „Air Moldova” cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii a indicat că, în scopul plecării în vacanță în Cipru, reclamantii au procurat bilete de avion de la compania „Air Moldova” pentru cursa Chișinău - Larnaca - Chișinău (dus-întors), plecarea fiind pe 08 iunie 2014, ora 13:40 (cursa 9U873 S), iar returul pe 22 iunie 2014, ora 16:50 (cursa 9U 874 N). Anume pe această perioadă a și fost rezervat hotelul „Adams Beach Hotel”, iar prețul biletului pentru 5 membri ai familiei a fost achitat integral.

Se mai reiterează că, prin faptul întârzierii mai mult de 10 ore a cursei de zbor, tuturor membrilor familiei le-a fost cauzat atât suferințe fizice cât și psihice.

Relatează faptul că, la 22 iunie 2014 a fost predată camera de hotel și bagajele erau pregătite pentru plecare, iar din cauza întârzierii cursei de zbor, au fost nevoiți să închirieze altă cameră și să transporte bagajele. Din motiv că, zborul

s-a efectuat la ora 02:50, copii nu au dormit toată noaptea fiind stresați și capricioși.

Menționează că, decolarea pentru cursa Larnaca - Chișinău trebuia să aibă loc pe 22 iunie 2014 ora 16:50, însă a fost amânată pentru 23 iunie 2014 ora 02:50, iar ei, fiind cu 3 copii, unul fiind cu vârsta de un an, au fost nevoiți să prelungească sejurul la hotel, să achite o taxa de 100 Euro, iar în decursul acestei perioade de reținere a zborului de peste 10 ore, au luat masa achitând 37,3 Euro și din considerentul că nu au avut posibilitatea să se deplaseze cu autocarul până la aeroport, au achitat 50 Euro pentru serviciile de taxi.

Consideră părțile reclamante că, transportatorul este obligat de a asigura un pachet minim de servicii pentru cazurile de reținere a zborului, în deosebi când reținerea e de 10 ore.

Subliniază că, la 27 iunie 2014 imediat după întoarcere la Chișinău, s-au adresat către ÎS CA „Air- Moldova” cu o pretenție privind recuperarea cheltuielilor și a prejudiciului cauzat, care a rămas fără răspuns. Ca urmare, la 15 septembrie 2014 au depus reclamație la Agenția pentru Protecția Consumatorilor și au primit răspuns că, s-a efectuat controlul necesar la ÎS CA „Air-Moldova” în urma căruia s-a constatat că, pîrîtul nu a aplicat prevederile cap. IV pct. 17 și cap. V al Hotărîrii Guvernului nr. 836 din 08 noiembrie 2012.

Solicită avocatul Grigorii Mazarenco în interesele lui Lilian Căpățînă, Manuela Căpățînă, Nicoleta Căpățînă, Julieta Căpățînă și Sofia Căpățînă încasarea de la ÎS CA „Air Moldova” prejudiciul material în sumă totală de 187,3 euro, care se compun din 100 euro cheltuieli de cazare, 37,3 euro – cheltuieli de alimentație, 50 euro – cheltuieli de transport, compensațiile prevăzute de legislația în vigoare de 250 euro pentru fiecare membru a familiei, care deține bilet de avion, repararea prejudiciul moral și anume 100 euro pentru fiecare membru a familiei, care deține bilet de avion, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea protocolară din 09 iunie 2015 s-a dispus atragerea în proces în calitate de intervenienți accesorii SRL „Solei Turism” și SRL „Tur Magazin” (f.d.47 verso).

Prin hotărîrea Judecătoriai Botanica, mun. Chișinău din 09 noiembrie 2015 a fost respinsă ca fiind depusă peste termen cererea de chemare în judecată a lui Lilian Căpățînă, Manuela Căpățînă, Nicoleta Căpățînă, Julieta Căpățînă și Sofia Căpățînă cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

Nefiind de acord cu hotărîrea primei instanțe, la 23 noiembrie 2015, avocatul Grigorii Mazarenco în interesele lui Lilian Căpățînă, Manuela Căpățînă, Nicoleta Căpățînă, Julieta Căpățînă și Sofia Căpățînă a declarat apel, solicitînd admiterea apelului, casarea hotărîrii primei instanțe și emiterea unei noi hotărîri de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 15 martie 2016 a fost admis apelul declarat de către avocatul Grigorii Mazarenco în interesele lui Lilian Căpățînă, Manuela Căpățînă, Nicoleta Căpățînă, Julieta Căpățînă și Sofia Căpățînă, casată hotărîrea primei instanțe și emisă o nouă hotărîre de admitere parțială a acțiunii. A fost încasat de la ÎS Compania Aeriană „Air Moldova” în beneficiul lui Lilian Căpățînă, Manuela Căpățînă, Nicoleta Căpățînă, Julieta Căpățînă și Sofia Căpățînă cheltuielile de cazare în sumă de 100 euro, cheltuielile de alimentație în sumă de

37,3 euro, cheltuielile de transportare pînă la aeroport în sumă de 50 euro; compensația în mărime de 250 euro pentru fiecare membru a familiei, care deține bilet de avion, în total 1250 euro, prejudiciul moral în mărime de 50 euro pentru fiecare membru a familiei, în total 250 euro și cheltuielile de judecată, dintre care 150 lei- taxa de stat și 5000 lei cheltuieli de asistență juridică. În rest, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La 26 mai 2016, ÎS CA „Air Moldova” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, cerînd admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărîrii primei instanțe.

Recurentul, ÎS CA „Air Moldova” în motivarea recursului a indicat că nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece la emiterea acesteia instanța a aplicat eronat normele de drept material, nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, dar a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată.

Consideră că instanța de apel greșit a aplicat prevederile art. 1021 alin. (1) Codul civil, deoarece norma dată nu poate fi aplicată la litigiul în cauză pentru că este o normă specială ce reglementează exclusiv raporturile de transportare a bunurilor și nu de transportare a pasagerilor. Iar, în cazul de speță sunt aplicabile prevederile art. 268 lit. d) din Codul civil, și prin urmare, consideră că acțiunea în cauză a fost depusă tardiv.

La 30 mai 2016, SRL „Solei Turism”, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, cerînd admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărîrii primei instanțe.

Mai indică, recurentul SRL „Solei Turism”, în motivarea recursului că nu este de acord cu decizia instanței de apel deoarece a aplicat legea care nu trebuia să fie aplicată și nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată.

Consideră că instanța de apel urma să aplice prevederile art. 268 Codul civil și să nu aplice prevederile art. 1021 Codul civil, ceea ce corect a făcut prima instanță.

În conformitate cu art.434 alin.(1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei redactate.

Decizia Curții de Apel Chișinău a fost adoptată la 15 martie 2016. Conform materialelor pricinii, copia deciziei a fost expediată în adresa părților, inclusiv și a recurenților la data de 28 martie 2016, însă careva date despre recepționarea deciziei instanței de apel lipsesc, astfel recursurile declarate la 26 mai 2016 și 30 mai 2016 se consideră a fi depuse în termen.

În conformitate cu art.440 alin.(2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 27 iulie 2016 a considerat recursurile admisibile și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art.444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile întemeiate și care urmează a fi admise cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărîrii primei instanțe din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărîrea primei instanțe.

Pe parcursul examinării pricinii s-a stabilit că la data de 27 martie 2015, avocatul Grigorii Mazarenco a depus cerere de chemare în judecată în interesele lui Lilian Căpățînă, Manuela Căpățînă, Nicoleta Căpățînă, Julieta Căpățînă și Sofia Căpățînă prin care a solicitat încasarea de la ÎS CA „Air Moldova” prejudiciul material în sumă totală de 187,3 euro, care se compun din 100 euro cheltuieli de cazare, 37,3 euro – cheltuieli de alimentație, 50 euro – cheltuieli de transport, compensațiile prevăzute de legislația în vigoare de 250 euro pentru fiecare membru a familiei, care deține bilet de avion, repararea prejudiciul moral și anume 100 euro pentru fiecare membru a familiei, care deține bilet de avion, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Judecînd pricina în fond, prima instanță a ajuns la concluzia respingerii ca fiind depusă peste termen cererea de chemare în judecată a Manuelei Căpățînă, Lilian Căpățînă, Nicoletei Căpățînă, Julietei Căpățînă și Sofiei Căpățînă împotriva ÎS CA „Air Moldova” cu privire la repararea prejudiciului material și moral, concluzionînd că în baza art. 268 lit. d) Codul civil acțiunile privind litigiile ce izvorăsc din contractul de transport se prescriu în termen de 6 luni. Stabilind că dreptul la acțiune pentru părți a apărut la 22 iunie 2014, adică data amînării cursei aeriene, iar acțiunea în judecată a fost depusă abia la 27 martie 2015, adică cu omiterea termenului de prescripție.

Hotărîrea primei instanțe a fost contestată cu apel de către Lilian Căpățînă, Manuela Căpățînă, Nicoleta Căpățînă, Julieta Căpățînă și Sofia Căpățînă, cerînd admiterea apelului, casarea hotărîrii primei instanțe și emiterea unei noi hotărîri de admitere integrală a acțiunii.

Instanța de apel, examinînd temeinicia și legalitatea hotărîrii primei instanțe a admis apelul declarat de către Lilian Căpățînă, Manuela Căpățînă, Nicoleta Căpățînă, Julieta Căpățînă și Sofia Căpățînă, casînd hotărîrea primei instanțe cu emiterea unei noi hotărîri de admitere parțială a acțiunii.

În susținerea soluției date instanța de apel și-a întemeiat concluzia pe prevederile art. 1021 alin. (1) Codul civil și a stabilit că acțiunea de lezare a drepturilor apelanților a survenit la 23 iunie 2014, iar acțiunea în judecată a fost înaintată de către apelanții –reclamanți la 27 martie 2015, și reieșind din faptul că acțiunea a fost depusă în interiorul termenului de 1 an, a considerat că prima instanță greșit a respins acțiunea ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție.

Judecînd recursurile declarate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel la emiterea deciziei a aplicat eronat normele de drept material, și prin urmare neîntemeiat a ajuns la concluzia sus-enunțată, pe cînd, în speță, prima instanță a emis o concluzie legală și întemeiată reieșind din următoarele.

Conform art. 267 alin. (1) Codul civil, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani, iar potrivit art. 268 lit. d) Codul civil, se prescriu în termen de 6 luni acțiunile privind litigiile ce izvorăsc din contractul de transport.

Prin urmare, termenele de prescripție se referă la termenele de apărare a drepturilor civile și a intereselor protejate de lege. Aceasta este o perioadă de timp pentru adresare în instanța de judecată cu cereri de apărare sau exercitare silită a drepturilor sau a intereselor protejate de lege. Stabilirea termenelor de prescripție este îndreptată spre asigurarea funcționării normale a circuitului civil.

Conform art. 272 alin. (1) Codul civil, termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune. Dreptul la acțiune se naște la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

Astfel, prima instanță temeinic și legal a stabilit că ÎS Compania Aeriană „Air Moldova” în calitate de transportator urma să asigure transportarea pe cale aeriană a pasagerilor Manuela Căpățînă, Lilian Căpățînă, Nicoleta Căpățînă, Julieta Căpățînă și Sofia Căpățînă, plecarea fiind de la Larnaca 22 iunie 2014 ora 14:30, iar destinația fiind Chișinău 22 iunie 2014 ora 18:50. Cursa aeriană Larnaca-Chișinău a fost amânată, iar decolarea a avut loc la 23 iunie 2014 ora 02:50.

La 27 iunie 2014, Căpățînă Manuela s-a adresat către „Air- Moldova” cu o pretenție (f.d 9-10) privind recuperarea cheltuielilor și a prejudiciului cauzat prin amânarea zborului.

În circumstanțele date, corect prima instanță a stabilit că anume de la 22 iunie 2014 - data amânării cursei aeriene, pentru părțile reclamante a apărut dreptul la acțiune. Pe cînd reclamantii s-au adresat cu cerere de chemare în judecată abia la 27 martie 2015, adică peste termenul de 6 luni prevăzut de lege pentru apărarea pe calea intentării acțiunii civile în instanța de judecată.

Or, conform art. 271 Codul civil acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția, depusă până la încheierea dezbaterilor în fond.

Din actele pricinii este cert faptul că această condiție este întrunită, deoarece reprezentantul părții pârâte a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție.

Mai mult, în cererea de chemare în judecată nu se solicită repunerea în termenul de prescripție și nici în instanță nu se invocă motivele omiterii acestuia.

Prin urmare, este justă concluzia instanței de fond referitoare la faptul că prin admiterea unei cereri de chemare în judecată depusă tardiv cu omiterea termenului de prescripție extinctivă s-ar încălca grav drepturile și libertățile justițiabilului care se află pe poziție de egalitate și ar mai încălca flagrant principiul securității raporturilor juridice.

În acest context, instanța de recurs reține ca greșită și contrară prevederilor normelor de drept material și procedural enunțate, concluzia instanței de apel de casare a hotărîrii primei instanțe și emitere a unei noi hotărîri de admitere a acțiunii, fiind întemeiată critica recurenților în sensul că instanța de apel și-a fundamentat concluzia doar pe susținerile reclamaților-intimați, a dat o apreciere arbitrară probelor și drept rezultat a aplicat eronat normele de drept material.

În atare circumstanțe, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că, soluția primei instanțe de respingere a cererii de chemare în judecată ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție, este rezultatul unei interpretări corecte a normelor de

drept material, cu aprecierea juridică cuvenită a probelor în conformitate cu art. 130 CPC și respectării prevederilor art. art. 121, 122 CPC. Instanța de apel a interpretat eronat prevederile art. 14, 960 alin. (1), 986 1422, 1423 Codul civil, ceea ce a dus la pronunțarea unei hotărâri nelegitime și neîntemeiate.

Așadar, soluția dată de prima instanță conform normelor de drept material enunțate este legală și întemeiată, care a cercetat pertinent probele administrate la materialele pricinii și corect a soluționat litigiul dat.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, circumstanțele pricinii au fost constatate de prima instanță, însă normele de drept material au fost aplicate eronat de către instanța de apel și nu este necesară verificarea suplimentară a cărorva dovezi, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursurile declarate, de a casa integral decizia instanței de apel și de a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art.445 alin. (1) lit. f) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admit recursurile declarate de către Întreprinderea de Stat Compania Aeriană „Air Moldova” și Societatea cu răspundere limitată „Solei Turism”.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 15 martie 2016 și se menține hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 24 iulie 2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Lilian Căpățînă, Manuela Căpățînă, Nicoleta Căpățînă, Julieta Căpățînă și Sofia Căpățînă împotriva Întreprinderii de Stat Compania Aeriană „Air Moldova” cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședințe, judecătorul:

Iulia Sîrcu

Judecătorii:

Valentina Clevadî

Ion Druță

Nicolae Craiu

Iurie Bejenaru